

Resultat Synbesiktningen 2017

Summerad statistik från undersökningen

Synbesiktningen genomfördes 19-22 oktober 2017 på 60 av Bilprovningens stationer, i köpcenter och i Synoptiks 130 butiker.

2 479 bilister, 59 % män och 41 % kvinnor, svarade på frågor gällande syn och bilkörning. Därefter testade optiker från Synoptik deras syn med en syndator, en så kallad autorefraktor. För personer med glasögon mättes styrkan på glasen med en så kallad vertometer och värdena jämfördes sedan med deras okorrigerade synstyrka. 1 895 bilister valde att testa sin syn.

93 procent vill ha lagstadgade synkontroller

93 procent av bilisterna svarar att de tycker att det borde vara lagstadgat med synkontroller för bilister i samband med körkortsförnyelsen som sker vart tionde år.

Idag behöver man göra en synkontroll i samband med att man ansöker om körkortstillstånd. Efter det behöver man aldrig mer göra en synundersökning som bilförare. I de flesta EU-länder genomför man återkommande synkontroller på bilister efter att de har tagit körkort.

Var sjätte bilist ser oskarpt på två meters avstånd

18 % av de synundersökta bilisterna uppvisade ett okorrigerat synfel som gav en synskärpa på visus 0,5 eller sämre. Med den här synskärpan ser bilisten oskarpt på två meters avstånd, det vill säga strax efter motorhuven. Antalet trafikfarliga bilister har i många år legat på en hög nivå: 15 % (2013), 17 % (2014), 18 % (2015), 20 % (2016) och 18 % (2017).

Samtidigt tycker **91 procent** att de har tillräckligt bra syn för att köra i trafiken med eller utan glasögon och linser, bland männen är de 94 procent och bland kvinnor 88 procent.

Var tionde bilist är olaglig

10 % av de synundersökta bilisterna uppvisade ett okorrigerat synfel som gav en synskärpa sämre än visus 0,5, vilket innebär att de inte skulle få ta körkort i dagens läge. De här bilisterna ser oskarpt på en meters avstånd, det vill säga strax efter bilrutan.

Totalt 6 395 529 personer har B-körkort i Sverige november 2017 enligt Transportstyrelsen. Det innebär att det finns över en miljon bilister med trafikfarlig syn och cirka 640 000 bilister med olaglig syn.

Underlag från undersökningen se nedan.

Bas. Bilister som valde att mäta sin syn, 1 895 bilister.

Bilister med någon form av synfel	Alla	Män	Kvinnor
Bilister med + styrkor	46 %	47 %	45 %
Bilister med – styrkor	35 %	33 %	38 %
Bilister utan synfel	19 %	20 %	17 %

81 % har någon form av synfel.

Trafikfarliga bilister	Alla	Män	Kvinnor
Totalt	18 %	19 %	18 %

En av sex har trafikfarlig syn.

Olagliga bilister	Alla	Män	Kvinnor
Totalt	10 %	11 %	10 %

En av tio har olaglig syn.

Bas. samtliga bilister, 2 479 bilister

Tycker du att det borde vara lagstadgat med synkontroller för bilister i samband med körkortsförnyelsen som sker vart tionde år?	Alla	Män	Kvinnor
Ja	93 %	92 %	94 %
Nej	7 %	8 %	6 %

Om ja, från vilken ålder?	Alla	Män	Kvinnor
35 år	30 %	28 %	33 %
45 år	32 %	31 %	33 %
55 år	23 %	26 %	19 %
65 år	12 %	13 %	12 %
75 år	3 %	2 %	3 %
85 år	0 %	0 %	0 %

Hade du villkor för glasögon eller linser när du tog körkort?	Alla	Män	Kvinnor
Ja	19 %	18 %	21 %
Nej	79 %	80 %	77 %
Vet ej	2 %	2 %	2 %

Tycker du att din syn är tillräckligt bra för att köra säkert i trafiken?	Alla	Män	Kvinnor
Ja	66 %	72 %	59 %
Ja om jag har glasögon eller linser	25 %	22 %	29 %
Nej	3 %	2 %	4 %
Vet ej	6 %	4 %	8 %

91 % tycker att de har tillräckligt bra syn för att köra säkert i trafiken med eller utan glasögon eller linser (94 % män, 88 % kvinnor).

Använder du normalt glasögon och/eller linser?	Alla	Män	Kvinnor
Ja	56 %	53 %	60 %
Nej	44 %	47 %	40 %

Ungefär hur ofta tycker du att privatbilister bör kontrollera sin syn för att köra trafiksäkert?	Alla	Män	Kvinnor
Varje år	25 %	24 %	26 %
Vart tredje år	42 %	40 %	46 %
Vart femte år	18 %	21 %	15 %
Vart tionde år	5 %	5 %	4 %
Aldrig	1 %	1 %	0 %
Vet ej	9 %	9 %	9 %

67 % tycker att privatbilister bör kontrollera sin syn minst vart tredje år för att köra trafiksäkert.

Ungefär hur ofta tycker du att yrkeschaufförer bör kontrollera sin syn för att köra trafiksäkert?	Alla	Män	Kvinnor
Varje år	64 %	58 %	71 %
Vart tredje år	23 %	25 %	19 %
Vart femte år	7 %	10 %	5 %
Vart tionde år	1 %	2 %	1 %
Aldrig	0 %	0 %	0 %
Vet ej	5 %	5 %	4 %

87 % tycker att yrkeschaufförer bör kontrollera sin syn minst vart tredje år för att köra trafiksäkert.

Län	Trafikfarliga bilister	Olagliga bilister
Skåne län	18 %	10 %
Stockholms län	20 %	12 %
Västra Götalands län	21 %	14 %
Värmlands län	10 %	5 %
Nedre Norrland (Jämtlands län, Gävleborgs län, Västernorrlands län)	20 %	9 %

Så gick undersökningen till

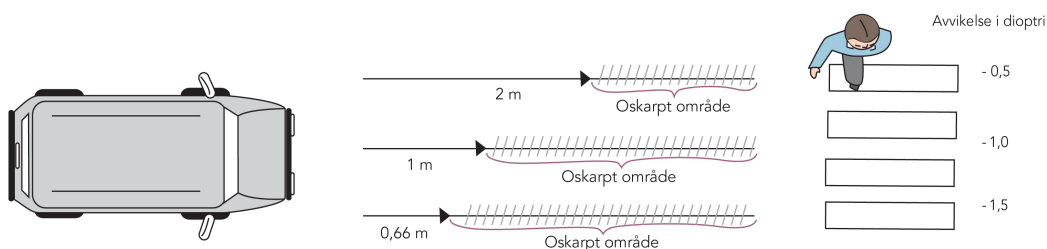
Optikernas tester visade att 18 % av de undersökta bilisterna hade en trafikfarlig syn, det vill säga skillnad i styrka (dioptri) mellan sin synstyrka och eventuella glasögon- eller linsstyrkor som var $-0,75$ eller högre för närsynta (här mättes bilister i alla åldrar) och $+1,0$ eller högre för översynta. Av de översynta mättes endast bilister över 55 år, en åldersgrupp som generellt sett påverkas starkare än andra av översynthet. För både närsynta och översynta medför så här stora skillnader i styrka också allvarliga skillnader i synskärpa. De här bilisterna hade en nedsatt synskärpa på 30 % eller mer vilket motsvarar en oskärpa som börjar på 2 meters avstånd.

Bilister med olaglig syn hade en skillnad i styrka (dioptri) mellan sin synstyrka och eventuella glasögon- eller linsstyrkor som var $-1,0$ eller högre för närsynta (här mättes bilister i alla åldrar) och $+1,25$ eller högre för översynta. Av de översynta mättes endast bilister över 55 år, en åldersgrupp som generellt sett påverkas starkare än andra av översynthet. De här bilisterna hade en nedsatt synskärpa på 50 % eller mer vilket motsvarar en oskärpa som börjar på 1 meters avstånd.

Fakta – så mycket förändras din synskärpa vid ett synfel

Om du är närsynt:

- En avvikelse på $-0,5$ dioptrier sänker synskärpan med 30 % och ger oskärpa på avstånd över 2 meter.
- En avvikelse på $-1,0$ dioptrier sänker synskärpan med 50 % och ger oskärpa på avstånd över 1 meter.
- En avvikelse på $-1,5$ dioptrier sänker synskärpan med 75 % och ger oskärpa på avstånd över 0,66 meter.

Om du är översynt/ålderssynt och är över 55 år:

- En avvikelse på $+1,0$ dioptrier sänker synskärpan med 50 % och ger oskärpa på avstånd över 1 meter.
- En avvikelse på $+2,0$ dioptrier sänker synskärpan med 80 % och ger oskärpa på avstånd över 0,5 meter.
- En avvikelse på $+3,0$ dioptrier sänker synskärpan med 90 % och ger oskärpa på avstånd över 0,33 meter.

